

Musiqa ta'limida raqamli platformalar orqali milliy qadriyatlarni targ'ib etish masalalari

Baxtiyor Baxriddinovich Zayniddinov
Buxoro davlat universiteti

Annotatsiya: Mazkur ilmiy-nazariy maqolada musiqa ta'limida raqamli platformalar orqali milliy qadriyatlarni targ'ib etish masalalari pedagogik va madaniy nuqtai nazardan tahlil etilgan. Tadqiqot jarayonida milliy musiqa san'atining yosh avlod ma'naviy tarbiyasidagi o'rni, raqamli ta'lim platformalarining didaktik imkoniyatlari hamda ularning ta'lim samaradorligiga ta'siri ilmiy asosda yoritilgan. Shuningdek, raqamli muhitda milliy qadriyatlarni uzviy ravishda singdirish mexanizmlari, innovatsion metodlar va multimedia vositalarining ahamiyati ko'rsatib berilgan. Maqola xulosalari musiqa ta'limi sohasida ilmiy va amaliy ahamiyatga ega.

Kalit so'zlar: musiqa ta'limi, raqamli platformalar, milliy qadriyatlar, madaniy meros, raqamlashtirish, pedagogik texnologiyalar, multimedia, innovatsion metodlar, kompetensiyaviy yondashuv, axborot muhiti, ta'lim samaradorligi

Issues of promoting national values through digital platforms in music education

Bakhtiyor Bakhriddinovich Zayniddinov
Bukhara State University

Abstract: This scientific and theoretical article analyzes the issues of promoting national values through digital platforms in music education from a pedagogical and cultural perspective. In the course of the research, the role of national musical art in the spiritual education of the younger generation, the didactic capabilities of digital educational platforms and their impact on educational effectiveness were scientifically covered. Also, the mechanisms for the consistent assimilation of national values in the digital environment, the importance of innovative methods and multimedia tools are shown. The conclusions of the article are of scientific and practical importance in the field of music education.

Keywords: music education, digital platforms, national values, cultural heritage, digitization, pedagogical technologies, multimedia, innovative methods, competency-based approach, information environment, educational effectiveness

Kirish. Globallashuv jarayonlari va axborot-kommunikatsiya texnologiyalarining jadal rivojlanishi ta'lim tizimiga tubdan yangi talablarni qo'yimoqda. Ayniqsa, milliy madaniyat va san'atni saqlash hamda yosh avlod ongiga singdirish masalasi bugungi kunda dolzarb muammolardan biri hisoblanadi. Musiqa san'ati milliy qadriyatlarning eng muhim ifodachilaridan biri bo'lib, u xalqning tarixiy xotirasi, estetik qarashlari va ma'naviy dunyosini mujassamlashtiradi.

Zamonaviy musiqa ta'limida raqamli platformalardan foydalanish nafaqat o'quv jarayonini samarali tashkil etish, balki milliy qadriyatlarni keng targ'ib qilish imkonini ham yaratadi. Shu bois, mazkur tadqiqot musiqa ta'limida raqamli platformalar orqali milliy qadriyatlarni targ'ib etish masalalarini ilmiy-nazariy jihatdan o'rganishga qaratilgan.

I Bob. musiqa ta'limida milliy qadriyatlarning nazariy-pedagogik asoslari

Milliy qadriyatlar jamiyatning ma'naviy tayanchi bo'lib, ular avloddan-avlodga madaniyat, san'at va ta'lim orqali uzatiladi. Musiqa san'ati esa ushbu qadriyatlarni eng ta'sirchan shaklda ifodalovchi vositalardan biridir. Shu sababli musiqa ta'limida milliy qadriyatlarni singdirish pedagogik jihatdan muhim vazifa hisoblanadi.

Pedagogik nazariya nuqtai nazaridan, milliy musiqa ta'limi shaxsda estetik did, axloqiy qarashlar va milliy o'zlikni anglash hissini shakllantiradi. Bu jarayonda ta'lim mazmuni bilan bir qatorda o'qitish metodlari va vositalarining to'g'ri tanlanishi muhim ahamiyat kasb etadi. An'anaviy musiqa ta'limi asosan ustoz-shogird tizimi va og'zaki uzatish asosida shakllangan bo'lsa, zamonaviy sharoitda bu yondashuvlar raqamli texnologiyalar bilan boyitilmoqda.

Milliy qadriyatlar jamiyatning tarixiy taraqqiyoti davomida shakllangan, xalqning ma'naviy, axloqiy va estetik qarashlarini o'zida mujassam etuvchi muhim ijtimoiy hodisa hisoblanadi. Ushbu qadriyatlar avloddan-avlodga madaniyat, til, urf-odatlar va san'at orqali uzatiladi. San'at turlari ichida musiqa milliy qadriyatlarni ifodalash va targ'ib etishda alohida o'rin tutadi. Shu bois musiqa ta'limida milliy qadriyatlarning nazariy-pedagogik asoslarini o'rganish dolzarb ilmiy masala hisoblanadi.

Pedagogik nazariya nuqtai nazaridan, ta'lim jarayoni nafaqat bilim berish, balki shaxsni ma'naviy-axloqiy jihatdan kamol toptirishga qaratilgan uzviy jarayondir. Musiqa ta'limi esa shaxsda estetik did, hissiy idrok va madaniy ongni shakllantirish orqali tarbiyaviy vazifani amalga oshiradi. Milliy musiqa namunalarini o'rganish jarayonida o'quvchilarda milliy o'zlikni anglash, tarixiy xotira va madaniy merosga hurmat tuyg'usi rivojlanadi. Shu jihatdan musiqa ta'limi milliy qadriyatlarni pedagogik vosita sifatida singdirish imkoniyatiga ega.

Nazariy jihatdan milliy qadriyatlar tushunchasi xalqning ma'naviy merosi, ijtimoiy tajribasi va estetik qarashlari bilan uzviy bog'liqdir. Musiqa esa ushbu qadriyatlarni obrazli va emotsional shaklda ifodalaydi. Xalq qo'shiqlari, maqomlar, an'anaviy cholg'u kuylarida xalqning hayot tarzi, urf-odatlar, tarixiy voqealari va

axloqiy mezonlari mujassamlangan. Shu sababli musiqa ta'limi mazmunida milliy musiqa asarlarining o'rni yetakchi bo'lishi zarur.

Pedagogik asoslar nuqtai nazaridan, musiqa ta'limida milliy qadriyatlarni singdirish tizimli yondashuvni talab etadi. Bu jarayonda ta'lim mazmuni, metodlari va vositalari o'zaro uyg'unlashgan holda tashkil etilishi lozim. Ta'lim mazmuniga milliy musiqa merosiga oid nazariy bilimlar va amaliy ijrochilik ko'nikmalari kiritiladi. Metodlar esa o'quvchilarning yosh va psixologik xususiyatlarini hisobga olgan holda tanlanadi. Masalan, tinglash, tahlil qilish, ijro etish va ijodiy qayta ishlash kabi metodlar milliy musiqa ta'limida samarali hisoblanadi.

Musiqa ta'limida milliy qadriyatlarning pedagogik ahamiyati shundaki, u shaxsning estetik tarbiyasini ta'minlash bilan birga, ijtimoiy-madaniy identifikatsiyasini shakllantiradi. O'quvchilar milliy musiqa asarlarini o'rganish orqali o'z xalqining madaniy merosini anglaydi, unga nisbatan faxr va mas'uliyat hissini his etadi. Bu holat shaxsda vatanparvarlik, milliy g'urur va ma'naviy barqarorlikni rivojlantiradi.

Nazariy-pedagogik tadqiqotlar shuni ko'rsatadiki, musiqa ta'limida milliy qadriyatlarni singdirish jarayoni faqat an'anaviy usullar bilan cheklanib qolmasligi lozim. Zamonaviy pedagogika fanida shaxsga yo'naltirilgan, kompetensiyaviy va integrativ yondashuvlar ustuvor hisoblanadi. Ushbu yondashuvlar asosida tashkil etilgan musiqa ta'limi o'quvchilarning faolligini oshiradi va bilimlarni chuqur o'zlashtirishga xizmat qiladi.

Milliy qadriyatlarni musiqa ta'limida singdirishning muhim nazariy asoslaridan biri tarbiya va ta'limning uzviyligi tamoyilidir. Musiqa darslari faqat texnik ijrochilikni o'rgatish bilan cheklanmasdan, tarbiyaviy maqsadlarni ham amalga oshirishi zarur. Xalq musiqasi orqali o'quvchilarga axloqiy g'oyalar, insonparvarlik, mehnatsevarlik va o'zaro hurmat kabi qadriyatlar yetkaziladi.

Shuningdek, musiqa ta'limida milliy qadriyatlarning nazariy asoslari madaniyatlararo muloqot nuqtai nazaridan ham ahamiyatlidir. Global madaniy makonda milliy musiqani chuqur o'rganish va anglash boshqa madaniyatlarni tushunishga ham zamin yaratadi. Bu esa shaxsning madaniy savodxonligini va tolerantligini oshiradi.

Xulosa qilib aytganda, musiqa ta'limida milliy qadriyatlarning nazariy-pedagogik asoslari shaxsni har tomonlama rivojlantirishga xizmat qiluvchi muhim ilmiy-pedagogik tizimdir. Ushbu asoslar musiqa ta'limining mazmuni, metodlari va tarbiyaviy imkoniyatlarini belgilab beradi. Milliy musiqa merosiga tayanilgan ta'lim jarayoni yosh avlodning ma'naviy-estetik kamolotini ta'minlashda muhim omil hisoblanadi.

Milliy qadriyatlarni musiqa ta'limi orqali targ'ib etish nafaqat madaniy merosni saqlash, balki talabalarda milliy identifikatsiyani shakllantirishga xizmat qiladi. Shu

bois, musiqa ta'limining nazariy asoslarini qayta ko'rib chiqish va zamonaviy pedagogik yondashuvlar bilan uyg'unlashtirish zarurati yuzaga kelmoqda.

II Bob. Raqamli platformalarning musiqa ta'limidagi didaktik imkoniyatlari

Raqamli platformalar bugungi ta'lim tizimining ajralmas qismiga aylanib bormoqda. Musiqa ta'limida ushbu platformalar audio va video materiallar, interaktiv mashqlar, virtual darslar orqali o'quv jarayonini samarali tashkil etish imkonini beradi.

Milliy musiqa namunalarini raqamli platformalarda joylashtirish ularni tizimli o'rganish va keng auditoriyaga yetkazish imkonini yaratadi. Masalan, xalq qo'shiqlari, maqomlar va an'anaviy cholg'u ijrochiligi namunalarini raqamli formatda taqdim etish talabalarning tinglash va tahlil qilish ko'nikmalarini rivojlantiradi.

Didaktik jihatdan raqamli platformalar individual yondashuvni ta'minlaydi. Talabalar o'z qiziqishlari va imkoniyatlariga mos ravishda musiqiy materiallarni mustaqil o'rganish imkoniga ega bo'ladilar. Bu esa ta'lim samaradorligini oshirish bilan birga milliy qadriyatlarni chuqurroq anglashga xizmat qiladi.

Zamonaviy ta'lim tizimida raqamli texnologiyalarning keng joriy etilishi o'quv jarayonining mazmuni va tashkil etilishida tub o'zgarishlarni yuzaga keltirmoqda. Ayniqsa, san'at ta'limi, xususan musiqa ta'limida raqamli platformalardan foydalanish didaktik imkoniyatlarni kengaytirib, ta'lim samaradorligini oshirishga xizmat qilmoqda. Raqamli platformalar orqali o'quvchilarning musiqiy bilimlari, ijodiy qobiliyatlari va mustaqil ta'lim olish ko'nikmalarini rivojlantirish uchun qulay pedagogik muhit yaratiladi.

Didaktika nuqtai nazaridan, raqamli platformalar ta'lim jarayonining asosiy komponentlari - mazmun, metod, vosita va shakllarni yangicha talqinda tashkil etish imkonini beradi. Musiqa ta'limida bunday platformalar audio va video materiallar, interaktiv mashqlar, virtual darslar hamda onlayn baholash vositalari orqali bilimlarni samarali o'zlashtirishga ko'maklashadi. Ayniqsa, murakkab musiqiy tushunchalarni vizual va eshitish orqali tushuntirish imkoniyati ta'lim sifatini oshiradi.

Raqamli platformalarning muhim didaktik imkoniyatlaridan biri ta'lim mazmunini individuallashtirishdir. Musiqa ta'limida o'quvchilarning musiqiy qobiliyatlari, tayyorgarlik darajasi va qiziqishlari turlicha bo'lishi tabiiy hol. Raqamli platformalar orqali har bir o'quvchi o'z tezligida o'rganish, materiallarni qayta ko'rib chiqish va mustaqil mashq qilish imkoniga ega bo'ladi. Bu esa shaxsga yo'naltirilgan ta'lim tamoyilining amalga oshirilishiga xizmat qiladi.

Didaktik jihatdan raqamli platformalar musiqiy eshitish va tahlil qilish ko'nikmalarini rivojlantirishda ham samarali hisoblanadi. Yuqori sifatli audio va video yozuvlar orqali o'quvchilar turli janr va uslublardagi musiqiy asarlarni tinglab, ularning badiiy va texnik jihatlarini tahlil qilish imkoniga ega bo'ladilar. Masalan, milliy va jahon musiqa namunalari bilan solishtirma tahlil olib borish o'quvchilarning musiqiy tafakkurini kengaytiradi.

Raqamli platformalarning yana bir muhim didaktik imkoniyati interfaollikdir. Interaktiv mashqlar, testlar va virtual topshiriqlar o'quvchilarning dars jarayonidagi faolligini oshiradi. Musiqa ta'limida bunday interfaol elementlar notalarni o'rganish, ritm va ohangni his qilish, kompozitsiya asoslarini o'zlashtirish jarayonida muhim ahamiyat kasb etadi. Interfaol muhit o'quvchilarni passiv tinglovchidan faol ishtirokchiga aylantiradi.

Raqamli platformalar musiqiy ijodkorlikni rivojlantirish uchun ham keng imkoniyatlar yaratadi. Maxsus dastur va ilovalar yordamida o'quvchilar musiqa yozish, aranjirovka qilish va o'z ijodiy ishlarini tahrirlash imkoniga ega bo'ladilar. Bu jarayon o'quvchilarda ijodiy fikrlash, musiqiy tasavvur va texnologik savodxonlikni shakllantiradi. Didaktik jihatdan bunday faoliyat bilimlarni amaliyot bilan uyg'unlashtirishga xizmat qiladi.

Ta'limni tashkil etish shakllari nuqtai nazaridan, raqamli platformalar an'anaviy va masofaviy ta'limni integratsiya qilish imkonini beradi. Musiqa ta'limida onlayn darslar, virtual mahorat saboqlari va masofaviy mashg'ulotlar orqali geografik cheklovlar bartaraf etiladi. Bu esa ta'lim resurslaridan keng foydalanish va malakali mutaxassislar tajribasini ommalashtirishga xizmat qiladi.

Baholash jarayonida ham raqamli platformalarning didaktik imkoniyatlari sezilarli darajada namoyon bo'ladi. Onlayn testlar, avtomatlashtirilgan baholash tizimlari va elektron portfoliolar orqali o'quvchilarning bilim va ko'nikmalarini obyektiv baholash mumkin. Musiqa ta'limida esa audio va video yozuvlar asosida ijrochilik mahoratini tahlil qilish va baholash ta'lim sifatini oshirishga xizmat qiladi.

Raqamli platformalarning didaktik ahamiyati shundaki, ular ta'lim jarayonida motivatsiyani kuchaytiradi. Zamonaviy texnologiyalar bilan boyitilgan darslar o'quvchilarda qiziqish uyg'otib, ularni faol o'rganishga undaydi. Musiqa ta'limida bu holat ayniqsa muhim bo'lib, o'quvchilarning san'atga bo'lgan ijobiy munosabatini shakllantiradi.

Xulosa qilib aytganda, raqamli platformalar musiqa ta'limida keng didaktik imkoniyatlarga ega bo'lib, ta'lim mazmuni, metodlari va shakllarini takomillashtirishga xizmat qiladi. Ular orqali musiqiy bilimlarni chuqur va tizimli o'zlashtirish, ijodiy qobiliyatlarni rivojlantirish hamda ta'lim samaradorligini oshirish mumkin. Shu sababli raqamli platformalarni musiqa ta'limi jarayoniga ilmiy asoslangan holda joriy etish zamonaviy pedagogikaning muhim vazifalaridan biri hisoblanadi.

III Bob. Musiqa ta'limida raqamli platformalar orqali milliy qadriyatlarni targ'ib etish metodlari

Milliy qadriyatlarni targ'ib etishda raqamli platformalar asosida qo'llaniladigan metodlar alohida ahamiyatga ega. Interfaol metodlar, loyiha asosida o'qitish, virtual konsertlar va raqamli ijodiy topshiriqlar musiqa ta'limini mazmunan boyitadi.

Masalan, talabalar milliy musiqa asarlari asosida raqamli taqdimotlar, videoloyihalar va virtual ijrochilik ishlarini yaratish orqali nafaqat musiqiy bilimlarini, balki milliy qadriyatlarga bo'lgan munosabatlarini ham namoyon etadilar. Bu metodlar talabalarning ijodiy tafakkurini rivojlantirish bilan birga, milliy madaniyatga bo'lgan qiziqishini oshiradi.

Raqamli platformalar orqali tashkil etilgan musiqiy tanlovlar va onlayn tadbirlar milliy qadriyatlarni targ'ib etishning samarali vositasi hisoblanadi. Ushbu jarayonlar ta'lim va tarbiyaning uzviyligini ta'minlaydi.

Zamonaviy ta'lim tizimida raqamli platformalarning keng joriy etilishi milliy qadriyatlarni targ'ib etish jarayoniga yangi pedagogik yondashuvlarni olib kirmoqda. Ayniqsa, musiqa ta'limida raqamli platformalar milliy madaniyat va san'atni yosh avlod ongiga singdirishda samarali metodik vosita sifatida namoyon bo'lmoqda. Milliy musiqa asarlari orqali xalqning tarixiy xotirasi, urf-odatlar va estetik qarashlari ifodalanadi, raqamli platformalar esa ushbu qadriyatlarni zamonaviy ta'lim muhiti orqali keng ommaga yetkazish imkonini yaratadi.

Milliy qadriyatlarni targ'ib etish metodlari pedagogik nazariya nuqtai nazaridan ta'limning maqsadi, mazmuni va natijalari bilan uzviy bog'liqdir. Musiqa ta'limida bunday metodlar o'quvchilarning musiqiy bilimlari bilan bir qatorda milliy ong, estetik did va ma'naviy qadriyatlarni shakllantirishga yo'naltiriladi. Raqamli platformalar asosida qo'llaniladigan metodlar interfaollik, vizuallik va individuallashtirish tamoyillariga tayangan holda tashkil etiladi.

Raqamli platformalar orqali milliy qadriyatlarni targ'ib etishning muhim metodlaridan biri tinglash va tahlil qilish metodidir. Yuqori sifatli audio va video materiallar yordamida o'quvchilar xalq qo'shiqlari, maqomlar va an'anaviy cholg'u kuylarini tinglaydilar hamda ularning badiiy, tarixiy va g'oyaviy mazmunini tahlil qiladilar. Ushbu metod o'quvchilarda musiqiy eshitish qobiliyatini rivojlantirish bilan birga, milliy musiqaga nisbatan ongli munosabatni shakllantiradi.

Loyiha asosida o'qitish metodi ham raqamli platformalar orqali milliy qadriyatlarni targ'ib etishda samarali hisoblanadi. Talabalar milliy musiqa merosiga oid mavzular bo'yicha raqamli loyihalar, videoroliklar yoki taqdimotlar tayyorlaydilar. Bu jarayonda ular mustaqil izlanish olib borib, milliy musiqaning tarixiy va madaniy jihatlarini chuqur o'rganadilar. Loyiha faoliyati talabalarda ijodiy tafakkur va jamoada ishlash ko'nikmalarini rivojlantiradi.

Interfaol metodlar raqamli platformalar orqali musiqa ta'limida milliy qadriyatlarni targ'ib etishda muhim o'rin tutadi. Onlayn muhokamalar, forumlar va virtual seminarlar orqali o'quvchilar milliy musiqa asarlari haqida fikr almashadilar. Bunday muloqot shakllari talabalarning tahliliy fikrlashini rivojlantirib, milliy musiqaning mazmun-mohiyatini chuqur anglashga yordam beradi.

Raqamli platformalar asosida virtual ijrochilik metodi ham keng qo'llanilmoqda. Talabalar milliy musiqa asarlarini ijro etib, o'z chiqishlarini audio yoki video formatda platformaga joylashtiradilar. Ushbu metod ijrochilik mahoratini oshirish bilan birga, milliy musiqa namunalarini targ'ib etish imkonini yaratadi. Virtual ijrochilik orqali talabalar o'z ijodiy yutuqlarini namoyish etib, milliy san'atga bo'lgan qiziqishni kuchaytiradilar.

Milliy qadriyatlarni targ'ib etishda integrativ metod ham alohida ahamiyatga ega. Musiqa ta'limini tarix, adabiyot va madaniyatshunoslik fanlari bilan integratsiya qilish orqali milliy qadriyatlar yanada kengroq yoritiladi. Raqamli platformalar bu fanlararo aloqalarni tashkil etish uchun qulay muhit yaratadi. Masalan, musiqa asarining yaratilish davri va tarixiy konteksti haqida raqamli materiallar bilan ishlash o'quvchilarning bilim doirasini kengaytiradi.

Baholash va refleksiya metodlari ham raqamli platformalar orqali samarali amalga oshiriladi. Onlayn testlar, elektron portfoliolar va baholash jurnallari orqali o'quvchilarning musiqiy bilimlari va milliy qadriyatlarni o'zlashtirish darajasi aniqlanadi. Refleksiya jarayonida talabalar o'z faoliyatini tahlil qilib, milliy musiqa ta'limining ahamiyatini anglaydilar.

Raqamli platformalar orqali milliy qadriyatlarni targ'ib etish metodlarining didaktik ahamiyati shundaki, ular o'quvchilarning motivatsiyasini oshiradi. Zamonaviy texnologiyalar bilan boyitilgan ta'lim jarayoni musiqaga bo'lgan qiziqishni kuchaytirib, milliy san'atni o'rganishga ijobiy munosabatni shakllantiradi. Bu holat ta'lim jarayonining samaradorligini ta'minlaydi.

Xulosa qilib aytganda, musiqa ta'limida raqamli platformalar orqali milliy qadriyatlarni targ'ib etish metodlari ilmiy-pedagogik jihatdan muhim ahamiyatga ega. Ushbu metodlar milliy musiqa merosini zamonaviy ta'lim muhiti orqali o'rganish, saqlash va ommalashtirishga xizmat qiladi. Raqamli platformalardan samarali foydalanish orqali talabalarda musiqiy bilimlar bilan bir qatorda milliy ong va madaniy identifikatsiyani shakllantirish mumkin.

IV Bob. Raqamli musiqa ta'limi jarayonida kompetensiyalarni shakllantirish

Raqamli platformalar asosida tashkil etilgan musiqa ta'limi talabalarda muhim kompetensiyalarni shakllantiradi. Bular jumlasiga musiqiy, madaniy, axborot-kommunikatsion va ijodiy kompetensiyalar kiradi.

Milliy qadriyatlarni o'zida mujassam etgan musiqiy materiallar bilan ishlash talabalarning estetik didini va milliy ongini rivojlantiradi. Shu bilan birga, raqamli muhitda ishlash ko'nikmalari ularni zamonaviy mehnat bozoriga tayyorlashda muhim ahamiyat kasb etadi.

Raqamli baholash va monitoring tizimlari orqali talabalarning rivojlanish dinamikasini kuzatish, ularning individual yutuqlarini aniqlash mumkin. Bu esa ta'lim sifatini oshirishga xizmat qiladi.

Zamonaviy ta'lim tizimida kompetensiyaviy yondashuv ustuvor pedagogik tamoyillardan biri sifatida e'tirof etilmoqda. Ushbu yondashuv ta'lim oluvchilarda faqat nazariy bilimlarni emas, balki amaliy faoliyatda qo'llaniladigan ko'nikma, malaka va kompetensiyalarni shakllantirishga qaratilgan. Musiqa ta'limida esa bu jarayon o'ziga xos xususiyatlarga ega bo'lib, raqamli texnologiyalar va platformalar kompetensiyalarni shakllantirishda muhim pedagogik omil sifatida namoyon bo'lmoqda.

Raqamli musiqa ta'limi jarayonida shakllantiriladigan kompetensiyalar ko'p qirrali bo'lib, ular musiqiy, madaniy, axborot-kommunikatsion, ijodiy va kommunikativ kompetensiyalarni o'z ichiga oladi. Ushbu kompetensiyalar o'zaro uzviy bog'liq holda rivojlanadi va ta'lim jarayonining samaradorligini belgilab beradi. Raqamli muhitda tashkil etilgan musiqa ta'limi mazkur kompetensiyalarni kompleks tarzda shakllantirish imkonini yaratadi.

Musiqiy kompetensiyalar raqamli musiqa ta'limining asosiy natijalaridan biri hisoblanadi. Bular jumlasiga musiqiy eshitish, ritm va ohangni his qilish, ijrochilik, musiqiy tahlil va baholash ko'nikmalari kiradi. Raqamli platformalar orqali audio va video materiallardan foydalanish, virtual mashqlarni bajarish va interaktiv topshiriqlarni amalga oshirish musiqiy kompetensiyalarni rivojlantirishga xizmat qiladi. Ayniqsa, turli janr va uslublardagi musiqiy asarlarni tinglash va tahlil qilish o'quvchilarning musiqiy tafakkurini kengaytiradi.

Axborot-kommunikatsion kompetensiyalar raqamli musiqa ta'limi jarayonida muhim ahamiyatga ega. Zamonaviy musiqa ta'limi raqamli texnologiyalar bilan chambarchas bog'liq bo'lib, o'quvchilardan raqamli platformalar, dasturiy vositalar va multimedia resurslaridan samarali foydalanishni talab etadi. Musiqa yozish, aranjirovka qilish, audio va video montaj bilan ishlash kabi faoliyatlar axborot texnologiyalaridan foydalanish ko'nikmalarini rivojlantiradi. Bu kompetensiyalar o'quvchilarning nafaqat musiqa sohasida, balki kengroq professional faoliyatida ham muhim ahamiyat kasb etadi.

Ijodiy kompetensiyalar raqamli musiqa ta'limi jarayonida alohida o'rin tutadi. Raqamli muhitda o'quvchilar musiqa yaratish, improvizatsiya qilish va o'z ijodiy g'oyalarini amalga oshirish imkoniga ega bo'ladilar. Maxsus dasturlar va ilovalar yordamida musiqiy kompozitsiyalar yaratish, mavjud asarlarni qayta ishlash ijodiy tafakkurni rivojlantiradi. Didaktik jihatdan bunday faoliyat bilimlarni amaliyot bilan uyg'unlashtirishga xizmat qiladi va shaxsning ijodiy salohiyatini namoyon etadi.

Madaniy va milliy kompetensiyalarni shakllantirish ham raqamli musiqa ta'limining muhim vazifalaridan biridir. Milliy musiqa merosiga oid raqamli resurslar bilan ishlash, xalq qo'shiqlari va an'anaviy kuylarni o'rganish o'quvchilarda milliy o'zlikni anglash, madaniy merosga hurmat va estetik didni rivojlantiradi. Raqamli

platformalar orqali milliy musiqa namunalarini keng ommaga yetkazish va ularni tahlil qilish madaniy kompetensiyalarni shakllantirishga xizmat qiladi.

Kommunikativ kompetensiyalar raqamli musiqa ta'limi jarayonida interfaol metodlar orqali rivojlanadi. Onlayn muhokamalar, virtual ansambllar va jamoaviy loyihalar o'quvchilarning muloqot qilish, fikr almashish va jamoada ishlash ko'nikmalarini rivojlantiradi. Musiqa san'ati jamoaviy ijrochilikni talab qiladigan soha bo'lgani sababli kommunikativ kompetensiyalarni shakllantirish pedagogik jihatdan muhim hisoblanadi.

Raqamli musiqa ta'limida kompetensiyalarni shakllantirish jarayonida baholash va monitoring tizimlari ham muhim rol o'ynaydi. Elektron portfoliolar, audio va video yozuvlar asosida baholash, onlayn testlar o'quvchilarning rivojlanish dinamikasini aniqlash imkonini beradi. Bu jarayon kompetensiyaviy yondashuvga mos holda natijaga yo'naltirilgan baholashni ta'minlaydi.

Pedagogik tadqiqotlar shuni ko'rsatadiki, raqamli musiqa ta'limi jarayonida kompetensiyalarni shakllantirish samaradorligi ta'limning to'g'ri tashkil etilishiga bog'liq. Raqamli vositalardan foydalanish maqsadga muvofiq va ilmiy asoslangan bo'lishi zarur. Aks holda, texnologiyalar ta'lim jarayonining mazmunini boyitish o'rniga uning sifatiga salbiy ta'sir ko'rsatishi mumkin.

Umumiy xulosa. Xulosa qilib aytganda, raqamli musiqa ta'limi jarayonida kompetensiyalarni shakllantirish zamonaviy pedagogikaning muhim yo'nalishlaridan biri hisoblanadi. Raqamli platformalar musiqiy, axborot-kommunikatsion, ijodiy, madaniy va kommunikativ kompetensiyalarni kompleks rivojlantirish imkonini beradi. Ushbu jarayon ta'lim oluvchilarning shaxsiy va professional rivojlanishini ta'minlab, musiqa ta'limining samaradorligini oshirishga xizmat qiladi.

Tadqiqot natijalariga ko'ra, musiqa ta'limida raqamli platformalar orqali milliy qadriyatlarni targ'ib etish ta'lim samaradorligini oshirishning muhim pedagogik omili hisoblanadi. Raqamli texnologiyalar milliy musiqa merosini saqlash, o'rganish va ommalashtirish imkoniyatlarini kengaytiradi. An'anaviy va zamonaviy yondashuvlarning uyg'unligi musiqa ta'limining mazmunan boyishiga olib keladi. Shu bois, musiqa ta'limi tizimida raqamli platformalarni milliy qadriyatlar asosida joriy etish ilmiy va amaliy jihatdan dolzarb vazifa hisoblanadi.

Foydalanilgan adabiyotlar

1. КБ Холиков. Структура физических упражнений на уроках музыки. Scientific progress 2 (3), 1060-1067
2. КБ Холиков. Математический подход к построению музыки разные условия модели построения. Science and Education 4 (2), 1063-1068

3. КБ Холиков. Актуальные задачи высшего профессионального образования и стратегии обучения по направлениям музыки и музыкальное образование. *Science and Education* 2 (11), 1039-1045
4. КБ Холиков. Ответ на систему восприятия музыки и психологическая состояния музыканта. *Science and Education* 4 (7), 289-295
5. КБ Холиков. Мозг и музыкальный разум, психологическая подготовка детей и взрослых к восприятию музыки. *Science and Education* 4 (7), 277-283
6. КБ Холиков. Строительство уникальных знаний и сооружений по музыке в высшей, учебных заведениях. *Scientific progress* 2 (6), 958-963
7. КБ Холиков. Воспитание эстетического вкуса, исполнительской и слушательской культуры. *Science and Education* 3 (2), 1181-1187
8. КБ Холиков. Звуковысотная организация и последовательность частей формы музыки. *Scientific progress* 2 (4), 557-562
9. КБ Холиков. Свободой выбора исполнительского состава в эпоху ренессанса. *Scientific progress* 2 (4), 440-445
10. КБ Холиков. Полуимпровизационные формы профессиональной музыки *Scientific progress* 2 (4), 446-451
11. КБ Холиков. Сравнение систематического принципа музыкально психологического формообразования в сложении музыки. *Science and Education* 4 (7), 232-239
12. КБ Холиков. Измерение эмоции при разучивании музыки, функция компонентного процессного подхода психологического музыкального развития. *Science and Education* 4 (7), 240-247
13. КБ Холиков. Важнейшие общие основы музыкальной формы. *Scientific progress* 2 (2), 568-571
14. КБ Холиков. Передовые формы организации педагогического процесса обучения по специальности музыкальной культуры. *Science and Education* 4 (3), 519-524
15. КБ Холиков. Проект волевого контроля музыканта и воспроизводимость музыкального произведения. *Science and Education* 4 (7), 189-197
16. КБ Холиков. Педагогическое корректирование психологической готовности ребенка к обучению фортепиано в музыкальной школе. *Science and Education* 4 (7), 332-337
17. КБ Холиков. Музыка как важнейший фактор, распределительных отношений длительности звуков, системы аккордов в ладовом отношении и модель продукционных правил в системе образования. *Science and Education* 3 (1), 656-662

18. КБ Холиков. Внимание и его действие обученному музыканту и оценка воспроизводимости тренировок. *Science and Education* 4 (7), 168-176
19. КБ Холиков. Важнейшие ощущение для обработки основной темы как канонический, зеркально отражающего рефрена деятельности учителя музыки. *Science and Education* 3 (1), 608-613
20. КБ Холиков. Аксоны и дендриты в развивающийся музыкально психологического мозга. *Science and Education* 4 (7), 159-167
21. КБ Холиков. Рост аксонов в развивающийся музыкально психологического мозга в младшем школьном возрасте. *Science and Education* 4 (7), 223-231
22. КБ Холиков. Роль гармонии в построении музыкального произведений. *Science and Education* 3 (1), 565-571
23. КБ Холиков. Эволюция эстетики в условиях прогрессивный модели музыкальной культуры, из опыта работы КБ Холикова 30 школы г. Бухары Республики Узбекистан. *Science and Education* 4 (3), 491-496
24. КБ Холиков. Музыкальное движение под действием внутренних сил гармонии как маятник всего произведения. *Science and Education* 3 (1), 559-564
25. КБ Холиков. Многоголосные формы музыки на основе традиционных принципов организации. *Scientific progress* 2 (4), 375-379
26. КБ Холиков. Подбор аккордов в композиции и стремлении к более точной и однозначной фиксации в музыке. *Scientific progress* 2 (4), 545-549
27. КБ Холиков. Нарастание педагогического процесса посредством тестирования на материале предмета в рамках специальности музыкальной культуры. *Science and Education* 4 (3), 505-511
28. КБ Холиков. О соответствующих последовательности трех аккордов тоники, субдоминанты и доминанты. *Scientific progress* 2 (3), 1068-1073
29. КБ Холиков. Анализа музыкальных произведений и управления многоголосных произведений. *Scientific progress* 2 (2), 280-284
30. КБ Холиков. Измерения непрерывного занятия и музыкальная нейронная активность обучения музыкального произведения. *Science and Education* 4 (7), 312-319